

Mladika

*Blagoslovljen božič
in uspešno leto 2024!*

V TEJ ŠTEVILKI

10 ❖ 2023

UVODNIK	PRIČEVANJA	SLOVENCİ PO SVETU
<p>03 Tomaž Kunaver Božič</p>	<p>33 Mira Cencič Spremembe družbenega sistema spreminjajo vlogo učiteljeve osebnosti</p>	<p>63 Mariana Poznič 62. obletnica Slomškovega doma in 68. Slovenski dan</p>
<p>OSEBA IN DRUŽBA</p>		<p>LITERATURA</p>
<p>05 Igor Bahovec Izzivi in pozivi sinodalnega zasedanja</p>	<p>PREBRALI SO ZA VAS</p>	<p>67 Tadeja Krečič Scholten Junak</p>
<p>FOKUS</p>	<p>41 Rozina Švent Mira Kosem: Pozdravljena, zemlja</p>	<p>71 Franjo Frančič Izbor pesmi</p>
<p>08 Erika Jazbar Od Raba do Krka: po poteh taboriščnikov in dveh slovenskih škofov (2. del)</p>	<p>EKOLOGIJA</p>	<p>KULTURA</p>
<p>NAŠ UTRIP</p>	<p>42 H. J. "Prisluhnimo upanju mladih in sanjam otrok"</p>	<p>73 Helena Kregar Jezik kot temelj narodne identitete</p>
<p>17 #zcpztrst Jubilej tržaške Zveze cerkvenih pevskih zborov</p>	<p>ANTENA</p>	<p>76 Franc Križnar Primorski glasbeniki skozi čas in prostor: SCGV Emil Komel v Gorici</p>
	<p>44 Novice</p>	<p>78 Mojca Polona Vaupotič Frankfurt 2023 – "Čivki iz preteklosti"</p>
<p>ZGODOVINA</p>	<p>IZ TISKARNE</p>	<p>PROSTI ČAS</p>
<p>21 Renato Podbersič ml. Ob osemdeseti obletnici uničenja goriške judovske skupnosti</p>	<p>52 N. R. Seznam novejših del slovenskih avtorjev v Italiji</p>	<p>81 Mitja Petaros O svetinjicah</p>
<p>29 Boris Golec Kdo je bil v resnici Jurij Dalmatin</p>	<p>PRILOGA RAST</p>	<p>NOVICE KDC</p>
	<p>53 Mladinska priloga RAST</p>	<p>85 Lučka Kremžar Novo gradivo v naši knjižnici</p>

BOŽIČ

Tomaž Kunaver

Adventni čas je čas priprave na Božič. Ta praznik je tako pomemben za naše duhovno življenje, da je potreben poseben čas, da bi postopoma vstopili v vzdušje tega praznika in da bi ne šel mimo nas, ne da bi obrodil sadove. Naš problem pa je v tem, da se verjetno ne zavedamo prav dobro, kakšno vezo ima ta praznik z nami. Vemo, česa se na Božič spominjamo – Jezusovega rojstva, prihoda Boga na svet. Ampak: kakšen pomen ima to za nas?

Krščanski prazniki niso zgolj spominjanje ali obujanje nekih preteklih dogodkov. Ta praznik živimo danes, danes se skrivnost, ki jo obhajamo, uresničuje. Kaj to konkretno pomeni za božični praznik? Da se želi ta isti Jezus, ki se je rodil pred dvatisoč leti, na letošnji Božič roditi v naših družinah in naših srcih. On želi vstopiti v naše življenje in mu dati smisel. To je namreč krščanstvo: srečati se z Jezusom Kristusom in vstopiti v ljubeč odnos z Njim. Če to razumemo, Božič ne more ostati le neko pozunanjeno praznovanje ali sentimentalizem. Gre za nekaj več, za nekaj globljega. Sveti Frančišek Asiški je daljnega leta 1223 skušal živeti Božič čim bolj doživeto, zato je povabil ljudi, da bi »zaigrali« vloge iz opisa Jezusovega rojstva in postavili čim bolj podobno okolje tistemu iz evangelija. Ob tem je doživel mistično izkušnjo – med božično sveto mašo se je v zibelki pojavil dojenček, ki ga je Frančišek vzel v roke. Ta dogodek je zaznamoval zgodovino do danes, saj že osemsto let postavljamo jaslice po Frančiškovem zgledu, da bi ob prizoru iz betlehemskega hlevčka lahko živo doživljali eno največjih skrivnosti zgodovine človeštva – Boga, ki postane dojenček, da bi bil Emanuel, Bog z nami.

Bog je postal »Bog z nami«. Ni več zgolj neki transcendentni, abstraktni bog, ni neka kozmična energija, neka ideja ... ampak Bog, ki je podoben nam. Bog, ki ima odnos z nami, ki nam izkazuje svojo ljubezen, ki se nam razodeva, nas uči, nam odpušča, nas kliče po imenu. Tega Boga smo slišali govoriti o smislu življenja, o smislu trpljenja in zla. V evangelijih ga lahko opazujemo, kako se obnaša do ljudi, kako reagira ob krivicah, kaj misli o prešuštnici, ki jo želijo kamnati. Vidimo ga, kako uči svoje učence, da je najbolj pomembna zapoved ta, da ljubimo. Za to je prišel na svet. Vendar ne samo za to, da bi nas tega naučil. Ampak da bi nam tudi pokazal, kaj konkretno pomeni ljubiti.

Najvišji izraz ljubezni, pravi Jezus, je dati življenje za svoje prijatelje. In to je Jezus naredil za vse nas na križu. Ni samo učil, ampak živel. Bog je želel, da slišimo, da občutimo, da otipljemo in se prepričamo, da nas On zares ljubi, da naša vera ni samo neko prepričanje ali skupek pravil ali celo moralizem, ampak je odnos ljubezni med Bogom in človekom.

»Bog je želel, da slišimo, da občutimo, da otipljemo in se prepričamo, da nas On zares ljubi.«

Sveto pismo se prične s pripovedjo stvarjenja in višek tega stvarjenja je človek, ki je podoben Bogu. Podobnost ni fizična, ampak duhovna – človek je podoben Bogu ne samo zato, ker ima razum, samozavedanje, svobodno voljo itd., ampak predvsem zato, ker lahko ljubi. Za ljubezen je potrebna svoboda. Bog bi nas lahko ustvaril na način, da bi nikoli ne mogli storiti nobenega zla, nobene krivice, nobenega nasilja. Vendar potem človekova ljubezen ne bi imela nobene vrednosti. Vsi razumemo, da ko smo prisiljeni

(dalje) →

←(dalje)

drugega ljubiti, to ni prava ljubezen. Ko se v zakonu odnos med možem in ženo zreducira na prisiljeno sobivanje, sklepanje kompromisov in prenašanje drug drugega zavoljo skupnih interesov, otrok ipd., tega zagotovo nihče ne bo imenoval ljubezen. Navzven se sicer zdi, da je tak odnos dober – zakonca drug drugega spoštujeta, se ne kregata, se ne vtikata v opravke drugega. Vendar je tak odnos mrtev. Ljubezen zahteva celotnega človeka in ne more biti prisiljena. Tako lahko razumemo, zakaj Bog ne zaustavi vsega zla, ki ga počenjamo. Ker bi potem bili prisiljeni »ljubiti«, kar ni smiselno. On ima drugačno pedagogijo. Zato je prišel med nas, da bi nam pokazal, ne samo povedal. Človek se mora prepričati, da je ljubezen, ki jo Cerkev oznanja že dvatisoč let, resnična, da ni samo teorija ali utopija, ampak da jo je možno živeti in da je nekaj čudovitega.

Božični praznik nam kaže prav to: ta ljubezen obstaja, ta ljubezen je Bog. On od nas želi samo to – ljubezen. Zato se je učlovečil, zato se je ponižal in se rodil v umazanem hlevcu, zasilno, na mrzlem, brez pravega dostojanstva. Da bi nam pokazal, kako nas ljubi.

Želim vam vsem in sebi, da bi ta Božič ne šel mimo nas, ampak da bi se srečali z Bogom, ki nas neprestano išče, ki hrepeni po vsakem izmed nas.

MISIJONAR OPEKA MED SLOVENCMI

Po osmih letih je bil konec novembra in prve dni decembra na obisku med Slovenci na Koroškem in v matični Sloveniji slovenski misijonar, duhovnik lazarist Pedro Opeka, ki življenje posveča revnim na Madagaskarju. Imel je zelo natrpan dnevni red, ki ga je koordiniralo Misijonsko središče Slovenije, z bogoslužji, duhovnimi nagovori in družbeno-političnimi nastopi v podporo revnim afriškimi državam, za mir, a tudi za sožitje in spravo med Slovenci, kar vključuje tudi pričakovanje, da bodo vsi, ki so bili krivično umorjeni, dostojno pokopani in da se jim povrne dobro ime. Kot je znano, se je Opekov oče junija 1945 čudežno rešil med poboji na Hrastniškem hribu, s Teharij pa sta bili odvedeni v smrt Opekova stara mati in teta. Sam se je tako rodil v emigraciji v Argentini leta 1948. O tej problematiki je misijonar izročil posebno pismo predsednici države Nataši Pirc Musar, ki mu je zagotovila svojo zavzetost. Srečal se je tudi z zunanjo ministrico Tanjo Fajon, ki je obljubila nadaljnjo pomoč Republike Slovenije njegovemu misijonu.

Matični Slovenci prek botrstva in drugih oblik pomoči zagotavljajo dnevni obrok tople hrane 11.000 otrokom v misijonskih šolah Akamasoe. Tam Opeka deluje od leta 1989. S sodelavci je zgradil več vasi in centrov Akamasoa, s katerimi je želel dati revnim ljudem možnost dela in dostojnega življenja. Z njimi gradi stanovanja, cerkve, šole, športne dvorane in

zdravstvene dispanzerje. Akamasoa je pomagala že več kot 500.000 Malgašem. Zgrajenih je bilo več kot 4.000 hiš, v Akamasoi in njenih vaseh pa živi več kot 25.000 ljudi. Samo koroški dobrotniki, ki jih animira rektor Doma Sodalitas v Tinjah Jože Kopeinig, so omogočili izgradnjo 550 stanovanj.

Opeka je nastopil v Domu sv. Jožefa v Celju, obiskal Maribor in različne župnije, v Škofji Loki se je srečal s slovenskimi škofi, v Galeriji Družina v Ljubljani pa s časnikarji in sodelavci Družine. Najbolj množično srečanje je bilo v Medvodah.

»Nikdar se ne vrnem na Madagaskar praznih rok, posebej ko se vrnem iz Slovenije,« je med drugim povedal Opeka, ki svoja potovanja izkorišča za zbiranje sredstev za revne.

